

वेळ : २ तास ३० मिनिटे

गुण - ७५

टीप - सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

- प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत
- उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र. १ ला) खालीलपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

(१५)

- अ) साहित्याचे विविध प्रकार थोडक्यात सांगा
- ब) अलंकाराचा प्रभावीपणे वापर कवितेचे अर्थमूल्य कशाप्रकारे वाढवते?
- क) लघुकथेतील थीम कथेला अर्थ कसा प्राप्त करते?
- ड) ओड (ode) आणि सुनीत (sonnet) यातील फरक कोणता?
- इ) नाटकातील रंगमंच दिग्दर्शनाचे (stage directions) महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. २ रा. अ)

- i) रस्किन बॉण्ड यांच्या 'द थीफ' (**The Thief**) या कथेचे कोणाच्या दृष्टीकोनातून निवेदन केलेले आहे? (८)
यामुळे ही कथा प्रभावी झाली आहे काय?
- ii) तुमच्या मते, चेकोव्हची कथा 'द लॉटरी तिकीट' (**The Lottery Ticket**) याचे शीर्षक किती महत्त्वपूर्ण आहे? (७)

किंवा

प्र. २ रा. ब)

- i) 'द थीफ' (**The Thief**) रस्किन बॉण्ड यांच्या कथेचा निष्कर्ष काय आहे, तुमचे मत मांडा. (८)
- ii) शशी देशपांडे यांची कोणती कथा तुम्हाला प्रभावी वाटते आणि ती का प्रभावी वाटते? (७)

प्र. ३ रा. तुम्ही अभ्यासलेल्या कोणत्याही एका कादंबरीचा संदर्भ देऊन खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सोडवा.

(१५)

- अ) तुम्ही अभ्यासलेल्या कादंबरीच्या शीर्षकाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

- ब) तुम्ही अभ्यासलेल्या कादंबरीत कादंबरीकाराने कुठल्या निवेदनशैलीचा वापर केलेला आहे? तुमच्या मते, ते किती प्रभावी आहे?

किंवा

- क) प्रत्येक कादंबरीत कादंबरीकार त्याच्या थीम मधून नाट्यमय मानवी जीवन सादर करत असतो हे निरीक्षण तुम्ही अभ्यासलेल्या कादंबरीच्या आधारे नोंदवा.

प्र. ४ था. अ)

- i) एमिली डिकसनची 'The Chariot' या कवितेत मृत्यु, वेळ आणि अनंत काळ या थीम कशा सादर केलेल्या आहेत? (८)
- ii) शेक्सपिअरची 'Shall I Compare Thee to a Summer's Day' ही कविता मित्राच्या स्तुतीविषयी आहे याचे विश्लेषण करा. (७)

किंवा

प्र. ४ था. ब)

- i) **I Wandered Lonely as a Cloud** या कवितेत वर्डस्वर्थने कल्पनाशक्तीचे महत्त्व कसे दर्शविले आहे? (८)
- ii) **Shall I Compare Thee to a Summer's Day** या शेक्सपिअरच्या सॉनेटमध्ये सौंदर्य आणि अमरत्व या संकल्पना प्रभावीपणे कशाप्रकारे मांडल्या आहेत? (७)

प्र. ५ वा) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सोडवा.

(१५)

अ) 'मर्चंट ऑफ वेनिस' (**The Merchant of Venice**) मधील मुख्य कथासूत्र पैसा किंवा आर्थिक व्यवहार आहे हे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) 'मर्चंट ऑफ वेनिस' (**The Merchant of Venice**) मधील न्याय आणि माफी या संदर्भात पोर्शियाची भूमिका काय?

किंवा

क) 'The Rising of the Moon' या लेडी गार्गी यांच्या एकांकिकेतील पुरुषाच्या पात्रचित्रणावर भाष्य करा.

किंवा

ड) 'The Rising of the Moon' या नाटकातील वातावरण आणि राजकीय परिस्थितीतून तणावाची निर्मिती कशाप्रकारे होते?

DURATION: 2 ½ HRS

Marks: 75

NOTE: ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY.
ALL QUESTIONS CARRY EQUAL MARKS
MARKS TO THE RIGHT INDICATE FULL MARKS

Q1. Answer briefly **any three** of the following questions: (15)

- a. Briefly specify the main forms of Literature.
- b. How does the effective use of figures of speech enhance the meaning of a poem?
- c. How does theme provide meaning to a short story?
- d. What are the main differences between an ode and a sonnet?
- e. What is the importance of stage directions in a play?

Q2. A.

- i) From whose point of view does Ruskin Bond narrate the story **The Thief**? Does it make the story more effective? Give your views. (8)
- ii) What would you say is the significance of the title of Chekhov's story **The Lottery Ticket**? (7)

OR

Q2. B.

- i) Give your comments on the conclusion of Ruskin Bond's story **The Thief**. (8)
- ii) Which story by Shashi Deshpande made an impact on you? Explain why you found it impactful. (7)

Q3. Answer **any one** of the questions with reference to the novel you have studied. (15)

- a) Discuss the significance of the title of the novel you have studied?
OR
- b) Which narrative perspective has the novelist used in the novel you have studied? In your opinion, how effective was it?

OR

- c) In every novel, the novelist presents human drama through its theme. Apply this observation to the novel you have studied.

Q4. A.

- i) How are the themes of Death, Time, and Eternity presented in Emily Dickinson's poem **The Chariot**? (8)
- ii) Analyse Shakespeare's sonnet **Shall I Compare Thee to a Summer's Day** as a poem in praise of his friend. (7)

OR

Q4. B.

- i) How does Wordsworth in his poem **I Wandered Lonely as a Cloud** display the power of imagination? (8)
- ii) How effectively does Shakespeare deal with the theme of beauty and eternity in the sonnet **Shall I Compare Thee to a Summer's Day**? (7)

Q5. Answer any one

(15)

A) Show how money and money transactions form the central theme of **The Merchant of Venice**.

OR

B) In **The Merchant of Venice** what is the role played by Portia in bringing about justice and mercy?

OR

C) Comment on the portrayal of Man in the one act play **The Rising of the Moon** by Lady Gregory.

OR

D) In what way does the setting and the political situation create tension in **The Rising of the Moon**?
